



# תפארת יִסְרָאֵל

מיסודו של הראשון לציון מרן רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

עלון תורה והלכה לכל בני המשפחה

יוצא לאור ע"י תלמוד תורה ומפעלי חסד  
**"תפארת ופאל" עטרת שרה"**  
ע"י רב ופאל זצ"ל בן פנחס זצ"ל ע"י שרה צביה בת ד"ר עליה

**פְּרָשַׁת: צו**

עלון מס': 1,890 | תש"פ

ליקט וערך:  
הרב רפאל זביחי שליט"א  
רב בק"ק "תפארת רפאל"  
תל-אביב

## האש וליקחה! המתבונן, יחשוף הנס מבעד למעטה הטבע...

העבודה הראשונה בבית המקדש, באשמורת הבוקר. לאחר שהתקבצו כהני המשמרת והטילו ביניהם פייס, קידש הכהן הזוכה ידיו ורגליו בכיור, עלה בכבש ונטל מלוא המחתה דשן מגב המזבח. ירד, והניחו במזרחו של כבש, לעיני כל העומדים בעזרה. הניחו - ואיננו, כי היה נבלע במקומו, בנס, דבר יום ביומו! **לאחר הקרבת קרבן תמיד** של שחר נכנס כהן לקודש פנימה, להיטיב את המנורה. החליף את הפתילות וניקה את הבזיכים. הוציא הכל למזרחו של כבש המזבח, למקום בו הונחה תרומת הדשן, שמו שם - ואיננו, כי היה נבלע במקומו, בנס, דבר יום ביומו!

**כהן נוסף נכנס**, לדשן את מזבח הזהב, להוציא את שיירי האפר לקראת הבאת גחלים חדשות וקטורת. את האפר הוציא - אמנם כן - למזרחו של כבש, הניחו שם - ואיננו, כי נבלע במקומו, בנס, דבר יום ביומו. אין ספור עופות הוקרבו לעולה. הכהנים היו מסירים את מוראתם ונוצתם ומשליכים אותם **"אצל המזבח קדמה, אל מקום הדשן"** - וכולם נבלעים שם במקומם". אין ספור קרבנות חטאת ואשם הוקרבו, הכהנים בישלום בעזרה בכלי חרס ואכלום שם. כלי החרס טעונים היו שבירה בעזרה - והכהנים היו מניחים את השברים על ריצפת העזרה. כהרף עין היו נבלעים במקומם - ואינם...

**זה היה מפליא**, אילו לא היה המדובר בבית המקדש. אבל בית המקדש הוא מקום הניסים, וכי היכן ייעשו ניסים אם לא שם! רוחות סערה נשבו - ועמוד העשן התמר היישר, זקוף כמקל. גשמי זלעפות ירדו - ולא כיבו את אש המערכה. הנר המערבי במנורה לא כבה, לחם הפנים היה לוחט כעבור שבוע כבשעת אפייתו, מאות אלפים הסתופפו (מליון ומאתיים אלף, בימי אגריפס המלך. פסחים סד:) - הם וקורבנותיהם - בעזרה שכל שטחה לא עלה על חמש מאות מטרים רבועים, בהקרבת קרבן הפסח. עמדו צפופים והשתחוו בהרווחה, בפיישט ידיים ורגליים, ורווח ארבע אמות בין איש לרעהו - עולם של ניסים!

**ובלב כל הניסים הללו**, נצטוונו בפרשתו ציווי מיוחד: **"אש תמיד תוקד על המזבח"**, להעלות עליו שני גיזרי עצים בוקר וערב. זאת, למרות שירדה על המזבח אש מן השמים "רבוצה כארי וברה כחמה". ומדוע? ביאר בספר "החינוך" שנצטוונו בכך כדי להסתיר את הנס. ונשאלת השאלה: הן כה רבים היו הניסים במקום הקודש, ולא נעשה כל ניסיון להסתירם. לא מנינו לעיל אלא את חלקם. ומדוע נצטוונו במצות עשה ולא תעשה להביא אש משלנו כדי להסתיר נס במעוז הניסים? זאת, ועוד: וכי ניתן להסתיר נס זה של "אש רבוצה כארי וברה כחמה", וכי יעלה על הדעת שיספיקו שני גיזרי עצים לאלפי הקרבנות המוקרבים? והרי כל מי שיסתכל ויבחן יוכל לראות את האש מן השמים ואת פעולתה, להבחין בצורתה ובזוויה! **וכשנתבונן בדבר נבין**, שאכן - זו הייתה מטרת המצוה, ללמדנו שיש ניסים גלויים ויש ניסים נסתרים, אבל גם הניסים הנסתרים מוסווים במעטה קלוש כל כך, עד שמבט בוחן יוכל לחשוף מיד את הנס ולהסיר את הלוט מעל ההשגחה המופלאה!

**יתבונן כל אחד במאורעותיו**: בבריאותו ופרנסתו, במישור המשפחתי ובכל מהלך חייו. בחסד ה' המורעף עליו, בהזמנויות שניקרו בדרכו ובתפניות המפתיעות, ודאי יראה את יד ה' המנחה ומכוונת, מדריכה ומלווה. אם נתבונן במהלך חיי האומה, השוררת בתנאי גלות ורדיפות מזה שנות אלפיים - והיעב"ץ כתב שנס זה גדול בעיניו אף יותר מניסי יציאת מצרים! אם נתבונן בנס של קיום העם בארצו, כבשה אחת בין זאבי טרף, הן כל המתבונן במבט מפוכח יודה כי נס גלוי הוא, המורכב משרשרת ניסים אין סופית - נדע להעריכם ולהודות עליהם כראוי!





**שבת הגדול**

"שבת שלפני פסח קורין אותו שבת הגדול, מפני הנס שהיה בו" (שולחן ערוך תל א')

**מהו הנס:** שבשנה שיצאו ממצרים, חל עשרה בניסן בשבת (כמבואר במסכת שבת פז, שביום חמישי שלאחריו יצאו ממצרים), ולקחו כל אחד מישראל שה וקשרו בכרעי המיטה (שמות יב, ג). המצרים ראו זאת ושאלום: 'למה זה לכם' והשיבו: 'לשחטו לשם פסח כמצוות ה'". והיו שיניהם קהות על ששוחטים אלהיהם [דהמצרים עבדו לצאן], ולא היו עושים להם דבר, ומפני שאז היה בעשירי לחודש בשבת, לכן קבעוהו לקרות שבת שלפני פסח לעולם **'שבת הגדול'** (טור תל, משנ"ב תל ס"ק א).

**בספר 'כל בו'** (סימן מז), מובא בנוסח אחר, שכשראו המצרים כך חגרו חרבם, ובקשו להשמיד ולהרוג את כל היהודים, והשם ברחמי המרובים הגן עליהם, והחלה המצרים בתחלואים שונים, ולא יכלו להזיק לבני ישראל. ועל שם הנסים הגדולים שנעשו לישראל, באחד בשבת שהיה לפני פסח, נקרא שבת לפני פסח 'שבת הגדול'.

**טעם אחר:** שראו המצרים שישראל לוקחים שה לשחוט שאלו להם 'מה זה', ואמרו להם ישראל 'לפי שימותו בכורות המצרים ובכורי ישראל יאשרו בחיים'. כיון ששמעו זאת בכורי מצרים – בקשו מאבותיהם ומפרעה שישלחו את ישראל ולא רצו לשלחם, התחילו להילחם זה בזה ונהרגו מהם עם רב, ועל שם דבר זה תקנו 'שבת הגדול' (בית יוסף). **הטעם שדווקא נס זה נקרא גדול:** לפי שנמשך חמשה ימים, ועיקר הנס היה ביום הראשון, שכן אחר השבת כבר הורגלו בנס, לכן נקראת 'שבת הגדול' שבו היה הנס גדול משאר הימים (תורת חיים).

**טעם אחר מדוע נקראת שבת זו שבת הגדול:** לפי שבשבת זו עשו ישראל את המצווה הראשונה שנצטוו בה, והיא לקיחת השה (חזקוני). **טעם אחר:** לפי שהיו בני העיירות הקטנות מתקבצים לעיר לכבוד החג, היו ממתנינים בני העיר עם הדרשה של הרב עד שבת לפני פסח, כדי שגם בני העיירות יוכלו לשמוע, וכיון שמתקבצים לעיר הגדולה נקראת 'שבת הגדול'. **טעם אחר:** מפני הדרשה הגדולה שדורשים בשבת זו, דהיינו שמנהג בני אדם כשאינם הולכים לכאן ולכאן כל היום אלא יושבים במקום אחד, הרי הם נוהגים לומר כמה גדול היום. **טעם אחר:** לפי שהגדול שבעיר דורש לכן נקראת 'שבת הגדול'. **טעם אחר:** 'שבת הגדול' על שם שבת הראשונה שנכנסו ישראל למצוות.

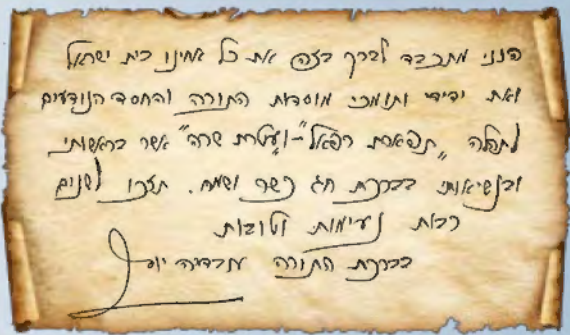
המילה **'פסח'** במילוי אותיות זה פ"ה סמ"ך ח"ת סה"כ בגימטריה עולה 613 כמנין **תרי"ג** מצוות, ובא ללמדנו שהכופר בפסח ככופר בכל התורה כולה (חתם סופר).

**אמירת "שבת הגדול המבורך":** ונהגו המדקדקים לברך איש לרעהו "שבת הגדול ומבורך" (מחזיק ברכה לחיד"א הלכות הפסח). **ויש שכתבו** לומר "שבת הגדול שלום".

ברכה חג מרגשת ממאור ישראל הראשון לציון הגאון מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל בכתב יד קודשו לתומכים והמסייעים למוסדות התורה והחסד "תפארת רפאל" אשר עמדו בראשותו ובנשיאותו.

כמידי שנה אנו מחלקים סלי מזון לקראת חג הפסח הקרב ובא, כדי להביא את שמחת החג לכמה שיותר משפחות. הציבור נקרא להרים את תרומתו וברכת מרן מאור ישראל תעמוד לו ולזרעו אכי"ר

**תרומות ניתן לשלוח לכתובת המשרד - רחוב קפלנסקי 1 תל אביב 6687001 או בכרטיס אשראי בטלפון מס' 1800-260-260**



**אמרת השבוע**

"ההשתדלות והחריצות בכל דבר הכרחי, אי אפשר בלתו." (רבי יצחק קנפנטון)





## הלכות ברכת האילנות

- א. היוצא בימי ניסן ורואה אילנות שמוציאים פרחים, מברך: "ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם, שלא חסר בעולמו כלום, וברא בו בריות טובות ואילנות טובות, להנות בהם בני אדם". ותיקנו ברכה זו לפי שהוא ענין שבא מזמן לזמן באופן מחודש, שאדם רואה עצים יבשים שהפריחם הקב"ה. ואין מברכים שהחיינו על ברכת האילנות. ואין מברכים אלא פעם אחת בשנה, ולא יותר.
- ב. גם הנשים תברכנה ברכת האילנות, שאין ברכה זו נחשבת כמצוה שהזמן גרמא, שחכמים לא קבעו זמן לברכה אלא מפני המציאות שהאילנות פורחים בניסן.
- ג. טוב לברך ברכת האילנות על אילנות הנטועים בגנות ופרדסים שמחוץ לעיר, ומכל מקום אין זה מעכב, ולכן אם קשה לו לצאת אל מחוץ לעיר, יוכל לברך ברכת האילנות גם על אילנות שבתוך העיר.
- ד. מה טוב שיצטרפו עשרה ויעשו כולם אגודה אחת בכנסיה לשם שמים לצאת לברך ברכת האילנות, בכוונה הראויה, וברוב עם. ואחר הברכה יאמרו "מזמור בשוב ה' את שיבת ציון", ו"מזמור הללויה הללו את ה' מן השמים" וכו', ויסיימו באמירת קדיש יהא שלמא. וטוב שאחד יברך הברכה בקול רם והשאר יאמרו אחריו בלחש.
- ה. אין לברך ברכת האילנות אלא על אילנות של מאכל כשיש בהם פרחים, אבל על אילני סרק שאין מוציאים פירות אין לברך. ומצד הדין די בשני אילנות אפילו ממין אחד. והמברך על מיני אילנות הרבה הרי זה משובה.
- ו. אילנות המורכבים מין בשאינו מינו, יש אומרים שאין לברך ברכת האילנות עליהם, שהואיל וקיומם נגד רצון הבורא, אין לברך ולהודות להשי"ת על כך, ויש חולקים ואומרים שהברכה היא על כללות הבריאה, ולכן יכול לברך על אילנות מורכבים. אבל אין לחשוש מלברך על אילן שמא הוא עץ מורכב, ורק כשידוע שהוא מורכב עדיף להמנע מלברך עליו ברכת האילנות. ומותר לברך על עצי ערלה בתוך שלש שנים לנטיעתם, אף על פי שהם ערלה ואסורים בהנאה, הואיל ולא נעשו באיסור. אבל על עצי אשרה אין לברך.
- ז. הזרזים מקדימים לברך בהקדם כל מה שאפשר, בראש חודש ניסן, ואין להשהות קיום המצוה כדי לאומרה בעשרה.
- ח. לכתחלה אין לברך ברכת האילנות בחודש אדר, אלא ימתין לחודש ניסן ואז יברך, כדי לצאת ידי חובת כל הדעות, אבל אם לא נזדמן לו לברך ברכת האילנות עד שיצא ניסן, רשאי לברך ברכת האילנות בחודש אייר, ולא יאבד ברכה יקרה זו מידו, ויסמוך על דברי הפוסקים שניסן לאו דוקא, ובלבד שיהיו עדיין האילנות בפריחתם, ולא גדלו פירותיהם. ובמקומות שפריחת האילנות בתשרי או בחשוון, רשאים לברך ברכה זו בשעת פריחתם, שלא דיברו חכמים אלא בהוה.
- ט. אם לא בירך ברכה זו עד שגדלו הפירות, שוב אינו מברך. וכל שנפלו הפרחים, אפילו לא גדלו הפירות באופן שראויים לאכילה, רק התחיל גידול הפרי, אין לברך ברכה זו. ומכל מקום, אילן שהתחילו לגדול בו חלק מפירותיו, אם יש בו עדיין פרחים ונצנים, מברך עליו ברכת האילנות.
- י. מותר לברך ברכת האילנות בשבת ויום טוב, ואין לחוש ולגזור פן ישכח ויתלוש מפרחי האילנות בשבת.

תלמוד תורה לצנים  
שיעורי תורה וזוהר לבנות  
כלל ובית מדרש  
בגנים תורניים  
קידוש החוקים  
במחנה חובות ספרים וזקן סופרי יד  
האנה לחובות החילים במהלך  
עזרה לנזקקים  
חודרת רוחנית לעולים חדשים  
מוקד עלימי האמיתות החילים  
שבועון תורני

ירושלים	תל אביב	חיפה	באר שבע
6:45	6:43	6:44	6:44
7:37	7:34	7:36	7:35
8:23	8:20	8:22	8:22

עלון השבוע לזכות כל עם ישראל באשר הוא ולרפואת חולי עם ישראל בברכת "כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רפואך" ולעילוי נשמת מרת שרה ואנה בת - בת שבע ע"ה נפטרה ב-ג' ניסן תשע"ו

**פרשת השבוע**  
**צו**  
שבת הגדול

**הפטרה**  
"וערבה"  
מלאכי ג'